

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ဗိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ဗိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

“တရားမဝင်လောင်းကစားတွေကို ဘယ်လို တားဆီးမလဲ”

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“တရားမဝင် လောင်းကစားတွေကို ဘယ်လို တားဆီးမလဲ” (သာလွန်စောင်းထက်)

မြန်မာနိုင်ငံမှာ ခေတ်အဆက်ဆက် မပျောက်ဘဲရှိနေတဲ့ တရားမဝင်လောင်းကစားတွေဟာ စစ်အာဏာရှင်ခေတ် ကြီးစိုးတဲ့ခေတ်မှာ ပိုပြီးတော့ ကြီးထွားလာခဲ့ပါတယ်။ ၁ လုံး၊ ၂ လုံး၊ ၃ လုံးလို့ ခေါ်တဲ့ ဘောလုံး၊ နှစ်လုံးထီ၊ သုံးလုံးထီတွေဟာ တိုင်းပြည်တစ်ခါပိတ်ဝါဒ ကျင့်သုံးချိန်၊ အနောက်အင်အားကြီး နိုင်ငံတွေက စီးပွားရေးပိတ်ဆို့ချိန်မှာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးတဲ့ ပြည်သူပြည်သားတွေအတွက် ထွက်ပေါက် တစ်ခုလို့ဖြစ်ပြီးလောင်းကစားမှုတွေ တွင်ကျယ်ခဲ့ပါတယ်။

ခေတ်စနစ်၊ နည်းပညာ တိုးတက်လာတာနဲ့ အမျှ ၁ လုံး၊ ၂ လုံး၊ ၃ လုံး လောင်းကစားနည်းတွေအပြင် ငါးဖမ်းကစားနည်း၊ ဘောလုံးပစ်ကစားနည်းလို ခေတ်မှီ လောင်းကစားနည်းတွေ မြောက်မြားစွာလည်း ပေါ်ထွန်းလာနေပါတယ်။ ဘာကြောင့် လောင်းကစားနည်းတွေ မရှိနိုင်အောင် ပုံစံမျိုးစုံနဲ့ ဖြစ်ထွန်း ကြီးထွားနေရပါသလဲ။ အစိုးရအနေနဲ့ရော တရားမဝင်လောင်းကစားတွေကို မတားဆီးနိုင်ဘူးလား။

မူလလက်ဟောင်း လောင်းကစားနည်းများ

တရားမဝင် လောင်းကစားမှုတွေ အဓိက တွင်ကျယ် ကြီးထွားလာတဲ့ အကြောင်းအရင်းတွေထဲမှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု နည်းပါးခြင်းပါပဲ။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး နည်းပါးတဲ့ အကြောင်းအရင်းတွေထဲမှာ အုပ်ချုပ်ရေးကဏ္ဍရဲ့ အကျင့်ပျက်ခြစားခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ သက်ရောက်မှု မရှိခြင်း၊ တရားစီရင်ရေးစနစ်မှာ အကျင့်ပျက်ခြစားခြင်းတွေ များပြားနေခြင်းကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

စီးပွားရေးတိုးတက်မှု နည်းပါးပြီး အလုပ်အကိုင်ရရှိမှု အလွန်နည်းပါးနေချိန်မှာ လောင်းကစားတွေဟာ ပြည်သူလူထုရဲ့ ငွေရလွယ်တဲ့ ထွက်ပေါက်တစ်ခုအဖြစ် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပြည်သူလူထုကြားမှာ ယနေ့ထိ တွင်ကျယ်နေတာက ၁ လုံးလို့ခေါ်တဲ့ ဘောလုံးပွဲ အလောင်းအစား၊ ၂ လုံးလို့ခေါ်တဲ့ ထိုင်းနိုင်ငံက စတော့ရယ်ယာ ဈေးကွက်အတက်အကျ ဂဏန်းပေါ် မူတည်တဲ့ လောင်းကစား၊ ၃ လုံးလို့ခေါ်တဲ့ ထိုင်းထီ လောင်းကစားနည်းတွေဟာ ပြည်သူလူထုကြားမှာ ခေတ်အဆက်ဆက် တွင်ကျယ်ခဲ့တဲ့ လောင်းကစားနည်းတွေပါ။

ကျေးရွာဒေသတွေမှာ ဂျင်ကစားပိုင်း၊ ဖဲပိုင်း၊ ကြက်တိုက်လောင်းကစားတွေလည်း နေရာဒေသအလိုက် တွင်ကျယ်တာမျိုး ရှိပေမယ့်လည်း တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ၁ လုံး၊ ၂ လုံး၊ ၃ လုံး လောင်းကစားတွေလောက် တွင်ကျယ်ခြင်း မရှိပါဘူး။

ခေတ်သစ်လောင်းကစားနည်းများ

လောင်းကစားနည်းပေါင်းစုံမှာ အဓိကကျသူတွေက ငွေကြေးစိုက်ထုတ်ကြတဲ့ စီးပွားရေးသမားတွေဖြစ်ပြီး သူတို့တွေဟာ အာဏာပိုင်တွေ၊ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတွေနဲ့ ဥပဒေပြင်ပ အဖွဲ့အစည်းတွေ အကာအကွယ် ပေးတက်တာမျိုးတွေ ရှိနေပါတယ်။

စီးပွားရေးသမားတွေဟာ လောင်းကစားနည်းပေါင်းစုံကို ခေတ်မှီဆန်းသစ်တဲ့ နည်းပညာတွေနဲ့ ချဲ့ထွင် အသုံးပြုတာတွေ ရှိလာနေပြီး အထူးသဖြင့်တော့ အီလက်ထရောနစ် ကာစီနိုကစားပိုင်းတွေ ရှိပါတယ်။

ရန်ကုန်မှာဆိုရင် ကလေးကစားကွင်းအမည်ခံ ကစားပိုင်းတွေ များစွာဖွင့်လှစ်လေ့ရှိပြီး အဲဒီကစားပိုင်းတွေမှာ အကြွေစေ့တွေဝယ်ရောင်းပုံစံနဲ့ ငါးပစ်ကစားနည်း၊ ပန်းသီးရထား လှည်းကစားနည်း၊ ဘောလုံးပစ်ကစားနည်း စတဲ့ ခေတ်မှီ လောင်းကစားနည်းမျိုးစုံ ကစားကြပါတယ်။ ကလေးကစားကွင်း အမည်ခံ ဒီအပန်းဖြေစင်တာတွေဟာ တရားဝင်ဖွင့်ခွင့် ရထားကြတာဖြစ်ပြီး ငွေကြေးဖြင့် လောင်းကစားခွင့်မပြုဆိုတဲ့ စာတမ်းတွေ ချိတ်ဆွဲပြီး တရားမဝင် လောင်းကစားတွေကို လုပ်နေကြတာပါ။

တနိုင်ငံလုံးကို ရိုက်ခတ်နေတဲ့ ငါးပစ်ကစားနည်း

ခေတ်မှီ လောင်းကစားနည်းတွေထဲမှာ ရန်ကုန်၊ ကချင်၊ ကရင်၊ မွန်လေး၊ တနင်္သာရီ၊ ရှမ်းပြည်နယ် အပါအဝင် မြို့ပြဒေသကြီးတွေနဲ့ နယ်စပ်ဒေသအများစုမှာ တွင်ကျယ်နေတဲ့ လောင်းကစားနည်းကတော့ငါးပစ်ဂိမ်းလောင်းကစားနည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဖန်သားပြင်ပေါ်မှာ ပေါ်နေသည့် ရောင်စုံငါး၊ ငါးမန်း၊ ဝေလငါး အပါအဝင် ငါးပေါင်းစုံကို လက်နက်နဲ့ ပစ်ရပါတယ်။ အဲဒီလက်နက်နဲ့ ပစ်ဖို့ အကြွေစေ့တွေ ဝယ်ပြီးမှ လက်နက်နဲ့ ပစ်ရတာပါ။

ဖမ်းမိတဲ့ငါးကို လိုက်လို့ ကိုယ့်မှာ အမှတ်တက်ပြီး အကြွေစေ့တွေ ပြန်လည်ရယူနိုင်တဲ့ ဂိမ်းတစ်မျိုးပါ။ ဒီကစားနည်းက တရုတ်နိုင်ငံ လုပ်စက်တွေနဲ့ တပ်ဆင်ထားတာဖြစ်ပြီး တနိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ အတော်ကို တွင်ကျယ်နေတဲ့ လောင်းကစားနည်းပါ။

အဲဒီဂိမ်းအတွက် ငွေကျပ် သိန်းရာချီရုံးလို့ အိမ်ပြုတ်၊ ကားပြုတ် ဘဝပျက်သွားကြသူတွေ နိုင်ငံတဝန်းမှာ ဒုနဲ့ဒေးပါပဲ။ ငါးပစ်ဂိမ်းလောင်းကစားနည်းကို မြို့ပြဒေသတွေမှာတော့ ကလေးကစားကွင်း အမည်ခံဖွင့်လှစ်ပြီး လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေရှိတဲ့ နယ်စပ်ဒေသတွေမှာတော့ လောင်းကစားစင်တာတွေအဖြစ် ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ဖွင့်လှစ်လုပ်ကိုင်ကြတာပါ။ အဲဒီလို လောင်းကစားစင်တာတွေကို လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတွေက အကာအကွယ်ပေးထားသလို အချို့လောင်းကစားစင်တာတွေကို လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ ကိုယ်တိုင် ဦးစီးဖွင့်လှစ်ကြတာပါ။ ငါးပစ်နည်းလောင်းကစားနည်းလို့ပဲ တနိုင်ငံလုံးမှာ တွင်ကျယ်ပျံ့နှံ့နေတဲ့ ခေတ်မှီအီလက်ထရောနစ် လောင်းကစားနည်းများစွာလည်း ရှိနေပါသေးတယ်။ နည်းပညာတိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ လောင်းကစားနည်းတွေကလည်း ပိုပြီး ခေတ်မှီလို့ လာနေပါတယ်။

အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်း

တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ တရားမဝင် လောင်းကစားနည်းတွေ တွင်ကျယ်ကြီးစိုးလာတဲ့ အဓိက အကြောင်းအရင်းကတော့ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနဲ့ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခြင်းကြောင့်ပါပဲ။ ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ကျေးရွာ ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်တွေက တရားမဝင်လောင်းကစားနည်းတွေကို လာဘ်ငွေယူ အကျင့်ပျက်ခြစားပြီး လွှတ်ထားပေးတာတွေ၊ အကာအကွယ်ပေးထားတာတွေ စစ်အစိုးရခေတ်မှာ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင် ရှိခဲ့သလို NLD အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာလည်း ရှိနေဆဲပါပဲ။

အကျင့်ပျက်ခြစားမှုကို အာဏာပိုင်တွေ ကိုယ်တိုင်က ကျူးလွန်ခွင့်ပြုနေတာကြောင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းပြီး တရားမဝင်လောင်းကစားတွေက ပိုလို့တောင် တွင်ကျယ် လာနေပါတယ်။

၂၀၁၇ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့မှာ ဧရာဝတီတိုင်းမှာ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်များက လာဘ်စားရွှံ့လည်းကောင်း၊ ရဲများက လိုင်းကြေးတောင်းရွှံ့သော်လည်းကောင်း လောင်းကစားမှုတွေကို ကာကွယ်ပေးခွင့်ပြုနေတယ်လို့ မြန်အောင်မြို့နယ် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်စုစုအောင် တင်ပြဆွေးနွေးခဲ့ပြီး တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အများစုကလည်း ထောက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်မှာ ဆွေးနွေးခဲ့တဲ့ဖြစ်စဉ်ကို ကြည့်ရင် တရားမဝင်လောင်းကစားတွေ တွင်ကျယ်မှုဟာ အာဏာပိုင်တွေရဲ့ အကျင့်ပျက်ခြစားမှုနဲ့ တရားဥပဒေကို မျက်ကွယ်ပြုတာ တနည်းအားဖြင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းတာတွေကြောင့်ဆိုတာ အထင်အရှားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

တရားစီရင်ရေးစနစ် ပျက်ယွင်းခြင်း

အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်တွေက တရားမဝင်လောင်းကစားတွေကို ဖမ်းဆီးအရေးယူခဲ့ရင်တောင် တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်က လာဘ်ငွေယူပြီး ထိရောက်တဲ့ ပြစ်ဒဏ်မပေးပဲ လောင်းကစားလုပ်သူတွေကို လျော့လျော့ပေါ့ပေါ့ သက်သက်ညာညာ အရေးယူခဲ့တဲ့ အမှုတွေလည်း မြောက်မြားစွာ ရှိနေပါတယ်။ ဒါကြောင့်ပဲ ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင် တည်းမတ်ဖို့ လိုအပ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အရေးကြီးအဆို ၁ ခုကို ဒီနှစ်ဆန်းပိုင်းမှာ ဆွေးနွေး အတည်ပြုခဲ့ပါသေးတယ်။

အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာပိုင်တွေနဲ့ ဘယ်လောက်ထိ တရားမဝင်လောင်းကစားတွေကို ဖမ်းဆီးအရေးယူပေစေ တရားစီရင်ရေးမဏ္ဍိုင်က ထိထိရောက်ရောက် မှန်မှန်ကန်ကန် မလုပ်ဆောင်တဲ့အခါ ကြီးထွားနေတဲ့ တရားမဝင် လောင်းကစားတွေ ပပျောက်အောင် မစွမ်းဆောင်နိုင်ပါဘူး။

ပြည်ပနိုင်ငံတွေကို အတုယူမလား

အာဆီယံနိုင်ငံတချို့မှာ တရားမဝင်ချဲ့ထိတွေ့နဲ့ လောင်းကစားစင်တာတွေ တရားဝင်ဖွင့်ခွင့်ပြုတာမျိုး ရှိနေပါတယ်။ တရားဝင် လောင်းကစားနည်းတွေဟာလည်း အစိုးရကို အခွန်တော် အမြောက်အမြား ပေးဆောင် ဖွင့်လှစ်ကြရတာပါ။

မလေးရှားနိုင်ငံမှာဆိုရင် ၃ လုံးထီ၊ ၄ လုံးထီတွေကို တရားဝင်လောင်းကစားနည်းအဖြစ် နေ့စဉ် ဖွင့်လှစ်ရောင်းချခွင့် ပြုထားပြီး မလေးပြည်သူ့ အတော်များများကလည်း အဲဒီ တရားဝင်လောင်းကစားကို စိတ်ဝင်တစား ထိထိုးကစား ကြပါတယ်။

အလားတူပါပဲ ကာစီနိုကစားပိုင်းတွေကို တင်းကြပ်တဲ့ စည်းကမ်းဥပဒေတွေနဲ့ အခွန်ဆောင် ဖွင့်လှစ်တာမျိုးတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။ အဲဒီတရားဝင်ခွင့်ပြုထားတဲ့ လောင်းကစားနည်းတွေကြောင့် ဘဝပျက်သွားကြတဲ့ လူတွေရဲ့ သတင်းတွေကလည်း အမြဲလိုလို ဒုနဲ့ဒေး ရှိနေတက်ပါတယ်။

တရားမဝင်လောင်းကစားအဖြစ် တည်ရှိနေချိန်မှာတောင် လူမှုအသိုက်အဝန်းပေါ်မှာ ထိခိုက်မှုများစွာ ရှိနေတာမို့ တရားဝင်လောင်းကစားအဖြစ် ခွင့်ပြုလိုက်ရင်တော့ ပြည်သူလူထု ပိုပြီး အထိနာဖို့ ရှိနေတယ်လို့ ဥပဒေပညာရှင်တချို့က သုံးသပ်ပြောဆိုပါတယ်။